T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2022/84
KARAR NO : 2022/440
KARAR TR : 16/09/2022

ÖZET: İller Bankası İzmir Bölge Müdürlüğünde görev yapmakta iken Erzurum Bölge Müdürlüğüne atanan davacının söz konusu atamanın iptaline karar verilmesi istemiyle açtığı davanın ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : Y.A
Davalı : İller Bankası (İlbank) A.Ş
Vekili : Av. B. G. G

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı, İller Bankası Anonim Şirketi İzmir Bölge Müdürlüğünde Teknik Uzman olarak görev yapmakta iken Erzurum Bölge Müdürlüğüne atanmasına ilişkin davalı Banka işleminin iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. İdari Yargıda

2. **Erzurum 2. İdare Mahkemesinin, 24/05/2019 tarihli ve E.2019/724, K.2019/794 sayılı dosyada** *"Davanın 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Yasasının 15/1-a. maddesi hükmü uyarınca Görev Yönünden Reddine"* dair verdiği kararın istinaf başvurusunun reddedilmesiyle 11/10/2019 tarihinde kesinleştiği anlaşılmıştır. Kararın gerekçesinin ilgili kısmı şöyledir;

> *"6107 sayılı Kanunla yeniden yapılandırılan, hukuki statüsü ve personel yapısı değiştirilen İller Bankasında, banka hizmetlerinin gerektirdiği görevlerin, 657 sayılı Kanun'a ve diğer kanunların sözleşmeli personel hakkındaki hükümlerine tabi olmayan sözleşmeli personel eli ile yürütüleceği kurala bağlanarak farklı bir istihdam politikası benimsenmiştir.*
>
> *6107 sayılı Kanun'dan önceki süreçte banka faaliyetlerine ilişkin işlemler 657 sayılı Kanun'a tabi olarak istihdam edilen memurlar ve sözleşmeli personel ile 4857 sayılı İş Kanunu kapsamında görev yapan işçiler eliyle gerçekleştirilmekteyken, itiraz konusu kural ile İller Bankasının personel rejiminin yeniden düzenlendiği anlaşılmaktadır.*
>
> *İller Bankası, 233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 58. maddesiyle getirilen "istisna" hükmü ile anılan KHK'nin kapsamı dışında bırakılmıştır. Banka, Kuruluş Kanunu'nun 1. maddesinde de belirtildiği üzere özel hukuk hükümlerine tabi, tüzel kişiliği haiz, anonim şirket statüsünde bir kalkınma ve yatırım bankasıdır.*
>
> *Kanun koyucunun, 6107 sayılı Kanun ile İller Bankası'nın tüm iş ve işlemlerinde özel hukuk hükümlerine tabi olarak, olanakları ölçüsünde yerel yönetimlerin her türlü kredi ihtiyaçlarını karşılayan ve bankacılık işlemlerine aracılık eden, bunlar için projeler üreten, danışmanlık hizmeti veren ve anonim şirket şeklinde yapılanan, 5411 sayılı Bankacılık Kanunu'na göre örgütlenen, çağdaş bankacılık esaslarına göre faaliyet gösteren ve görev alanlarında uzmanlaşmış bir kalkınma ve yatırım bankasına dönüşmesini amaçladığı görülmektedir.*
>
> *5411 sayılı Kanun kapsamındaki bankalar, özel hukuk hükümleri çerçevesinde, bankacılık sektörü ve ekonomik kurallara uygun biçimde verimlilik ve rekabet esaslarına göre çalışması gereken kuruluşlar olduğundan, personel rejiminin de bu esaslara uygun olması doğaldır.*
>
> *Çağdaş bankacılığın ve uluslararası rekabetin gereklerine uygun olarak yeniden yapılandırılan İller Bankasının çalışmalarını etkin, verimli, özerk bir yapıda sürdürebilmesi, belirlenecek personel rejimine de bağlı olacaktır. Bu doğrultuda iller Bankası, 6107 sayılı Kanun dışında Bankacılık Kanunu ve Türk Ticaret Kanunu hükümleri çerçevesinde, özel hukuka ve özel işletmecilik esaslarına tabi olarak faaliyet yürüttüğünden, özel hukuk hükümlerine bağlı tutulan bu bankanın hizmeti Anayasa'nın 128. maddesi kapsamında genel idare esaslarına göre yürütülmesi gereken asli ve sürekli görevlerden sayılamaz ve personeli de aynı madde kapsamında memur ya da diğer kamu görevlisi olarak değerlendirilemez.*
>
> *Buna göre, özel hukuk hükümlerine tabi anonim şirket statüsüne geçirilerek ekonominin gereklerine uygun olarak yeniden yapılandırılan İller Bankasında personel statüsünün değiştirilmesi ve bu doğrultuda*

Banka personelinin, 657 sayılı Kanun ve diğer kanunların sözleşmeli personel çalıştırılması hakkındaki hükümlerine tabi olmayan sözleşmeli statüde istihdam edilmesi hususu yasa koyucunun takdirindedir.

İller Bankasının özel hukuk hükümlerine tabi anonim şirket statüsünde olması ve personelinin de Anayasa'nın 128. maddesi kapsamında yer almaması dikkate alındığında, itiraz konusu kuralda Anayasa'ya aykırı bir yön bulunmamaktadır." gerekçelerine yer verilmiştir.

Bu itibarla, 657 sayılı Kanun'a ve diğer kanunların sözleşmeli personel hakkındaki hükümlerine tabi olmayan sözleşmeli personel olan davacının, naklen atanmasına ilişkin uyuşmazlığın 6107 sayılı Kanun ve ilgili Yönetmelikten kaynaklandığı anlaşıldığından, Yasanın yukarıda belirtilen hükümleri ve Anayasa Mahkemesi kararı karşısında, davanın görüm ve çözümünde adli yargı yerlerinin görevli bulunduğu sonuç ve kanaatine varılmaktadır."

3. Davacı aynı taleple adli yargı yerinde dava açmıştır.

B. Adli Yargıda

4. **Ankara 26. İş Mahkemesinin 23/112021 tarihli ve E:2020/108, K:2021/350 sayılı dosyada***"yargı yolu caiz olmaması sebebi ile HMK 114/1 -b ve 115/11.maddeleri uyarınca davanın usulden reddine"* dair verdiği kararın 26/01/2022 tarihi itibarıyla kesinleştiği anlaşılmıştır. Kararın gerekçesinin ilgili kısmı şöyledir;

"Somut olayda davanın: davacının İller Bankası A.Ş.'de teknik uzman olarak görev yaptığı ve Erzurum Bölge Müdürlüğü'ne atanmasına dair atama kararın iptalini ve yürütmenin durdurulmasını talep ettiği ve talebinin idari işlemin iptaline yönelik olduğu görülmektedir. Söz konusu işlemin idari bir merci olan davalı kurum tarafından tesis edilmiş olduğu ve işlemin iptaline ilişkin uyuşmazlığın iş akdiyle herhangi bir ilişkisi bulunmadığı, talebin idare tarafından tespit edilen işleme yönelik olduğu anlaşılmaktadır ve çözüm yeri idari yargıdır. Atama işlemine karar verme yetkisi tamamen idarenin tasarrufunda olan bir yetkidir ve söz konusu işlem idarenin tek yanlı idaresi ile kamu gücüne dayanılarak yapılan bir işlemdir."

5. Davacı Ankara 26. İş Mahkemesine verdiği dilekçesiyle görev uyuşmazlığının giderilmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesini talep etmiştir.

6. Başkanlığımızca 2247 sayılı Yasanın 16. maddesi uyarınca Danıştay Başsavcılığı ile Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığından görüş istenmiştir.

III. BAŞSAVCILIK DÜŞÜNCELERİ

A. Danıştay Başsavcılığının Yazılı Düşüncesi

7. Danıştay Başsavcısı, davanın görüm ve çözümünün idari yargı yerine ait olduğu yönünde görüş bildirmiştir. Yazılı düşüncenin ilgili kısmı şu şekildedir:

"...6107 sayılı İller Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanun'un, 11. maddesinde "(1) Banka hizmetlerinin gerektirdiği görevler, 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na ve diğer kanunların sözleşmeli personel hakkındaki hükümlerine tabi olmayan sözleşmeli personel eli ile yürütülür.

(2) Banka personelinin hizmete alınması, nitelikleri, atanma, ilerleme, yükselme, görevden alınma şekilleri, görev ve yetkileri, disiplin esasları, yükümlülükleri, unvan ve sayıları Devlet Personel Başkanlığının görüşü üzerine Yönetim Kurulu kararı ile yürürlüğe konulan yönetmelik ile düzenlenir." hükmü yer almaktadır.

Dava konusu işlem tarihi itibarıyla yürürlükte olan ve 04/01/2013 günlü, 28518 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren İller Bankası Anonim Şirketi İnsan Kaynakları Yönetmeliğinin "Disiplin cezalarına itiraz" başlıklı 89/1. maddesinin son cümlesinde işten çıkarma cezalarına karşı doğrudan idari yargı yoluna başvurulabileceği hükmüne yer verilmiş; 05/03/2021 günlü, 31414 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren iller Bankası Anonim Şirketi İnsan Kaynakları Yönetmeliğinin 89. maddesinde de aynı hüküm yer almıştır.

Anayasa Mahkemesi'nin 18/10/2012 günlü, E:2012/29, K:2012/155 sayılı kararında; 6107 sayılı Kanun dışında Bankacılık Kanunu ve Türk Ticaret Kanunu hükümleri çerçevesinde, özel hukuka ve özel işletmecilik esaslarına tabi olarak faaliyet yürüttüğünden özel hukuk hükümlerine tabi olan İller Bankası'nın verdiği hizmetin, Anayasa'nın 128. maddesi kapsamında genel idare esaslarına göre yürütülmesi gereken asli ve sürekli görevlerden sayılamayacağı ve personelinin de aynı madde kapsamında memur ya da diğer kamu görevlisi olarak değerlendirilemeyeceği belirtilmiştir.

Ancak, 6107 sayılı Kanunun incelenmesinden; özel hukuk hükümlerine tâbi olarak, anonim şirket statüsünde kurulan İller Bankası Anonim Şirketi'nin, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı ile ilişkilendirildiği; Bankanın ortaklarının il özel idareleri ve belediyeler olduğu, sermayesinin, 9.000.000.000 (dokuz milyar) Türk Lirası olarak Kanunla belirlendiği, bu sermayenin Bakanlar Kurulu kararı ile beş katına kadar artırılabileceği ve sermaye tavanına ulaşıncaya kadar Bankanın ödenmiş sermayesine, 5779 sayılı il Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanuna göre her ay Maliye Bakanlığı ve İller Bankasınca dağıtılacak vergi gelirleri paylarının toplamı üzerinden aylık olarak yüzde iki oranında kesilecek miktarların, Bankanın vergi ve diğer yasal yükümlülükler düşüldükten sonraki yıllık safi karından yüzde otuz oranında ayrılacak payın ve diğer mevzuat hükümleri ile Banka sermayesine aktarılması uygun görülen paralar ile sermayeye eklenmek üzere yapılacak her türlü yardım ve bağışların ekleneceği, dolayısıyla sermayesinin ve gelirlerinin kamu gelirlerinden sağlandığı; Bankanın amacının, il özel idareleri, belediyeler ve bağlı kuruluşları ile bunların üye oldukları mahalli idare birliklerinin

finansman ihtiyacını karşılamak, bu idarelerin sınırları içinde yaşayan halkın mahalli müşterek hizmetlerine ilişkin projeler geliştirmek, bu idarelere danışmanlık hizmeti vermek ve teknik mahiyetteki kentsel projeler ile alt ve üst yapı işlerinin gerçekleştirilmesine yardımcı olmak ve her türlü kalkınma ve yatırım bankacılığı işlevlerini yerine getirmek olduğu; genel müdürünün, Bakanın teklifi üzerine Başbakan tarafından atandığı, genel kurulunun, il özel idarelerini temsil etmek üzere il genel meclisi üyeleri arasından seçilecek yirmi kişi, belediyeleri temsil etmek üzere belediye başkanları arasından her bir ili temsilen seçilecek birer kişi ile İçişleri, Maliye, Bayındırlık ve İskan Bakanlıkları ile Hazine Müsteşarlığını temsil etmek üzere görevlendirilecek birer kişiden oluştuğu, yönetim ve denetim kurullarının ise ağırlıklı olarak merkezi idare tarafından oluşturulduğu; Banka hizmetlerinin gerektirdiği görevlerin, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na ve diğer kanunların sözleşmeli personel hakkındaki hükümlerine tabi olmayan sözleşmeli personel eli ile yürütüldüğü; Kanun ile, yönetim kuruluna, idareye özgü bir düzenleyici tasarruf türü olan yönetmelik çıkarma yetkisi tanındığı; Banka'nın, vadesi gelmiş kredi ve diğer alacaklarını ortak idare paylarından tahsil etme yetkisinin bulunduğu görülmektedir.

Bu nedenle, her ne kadar Anayasa Mahkemesince; özel hukuka ve özel işletmecilik esaslarına göre faaliyette bulunan İller Bankası'nın sunduğu hizmetin, genel idare esaslarına göre yürütülmesi gereken asli ve sürekli görevlerden sayılamayacağı ve personelinin de memur ya da diğer kamu görevlisi olarak değerlendirilemeyeceği belirtilmekte ise de, örgütsel yapısı kamu ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla oluşturulan ve bu örgütsel yapının organları da yine ilgili kamu idarelerinde görevli kamu görevlileri tarafından oluşturulan Banka'nın sahip olduğu yukarıda belirtilen yetki ve ayrıcalıklar da dikkate alındığında, özel bir banka niteliğinde olmadığı, kamu tüzel kişiliği özelliği taşıdığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Öte yandan, İller Bankası Anonim Şirketi İnsan Kaynakları Yönetmeliğinin "Disiplin cezalarına itiraz" başlıklı 89/1. maddesinin son cümlesinde yer alan işten çıkarma cezalarına karşı doğrudan idari yargı yoluna başvurulabileceği yolundaki hüküm de bu sonucu desteklemektedir.

Bu durumda, kamu kurumu niteliğindeki İller Bankası'nın, kamu personeli niteliğindeki personeli ile ilgili olarak idarenin tek taraflı olarak kullandığı kamu gücüne dayanarak tesis ettiği naklen atama işlemine karşı açılan davanın görüm ve çözümü görevi idari yargı yerine ait bulunmaktadır."

B. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Yazılı Düşüncesi

8. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı davada oluşan uyuşmazlığın çözümünde adli yargının görevli olduğuna dair yazılı düşünce göndermiştir. Görüşün ilgili kısmı şöyledir:

"...6107 sayılı İller Bankası Anonim Şirket Kanunu'nun "Kuruluş" başlıklı 1. maddesinde; "Bu Kanun ile düzenlenen hususlar dışında, özel hukuk hükümlerine tabi, tüzel kişiliğe sahip, anonim şirket statüsünde "İller Bankası Anonim Şirketi" unvanıyla bir kalkınma ve yatırım bankası kurulmuştur. Bankanın kısaltılmış unvanı "İLBANK"tır ve merkezi Ankara'dadır. Bankanın ilgili olduğu Bakanlık, Bayındırlık ve İskân Bakanlığıdır. ", "Banka Personeli" başlıklı 11. maddesinde; "Banka hizmetlerinin gerektirdiği görevler, 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa ve diğer kanunların sözleşmeli personel hakkındaki hükümlerine tabi olmayan sözleşmeli personel eli ile yürütülür. / Banka personelinin hizmete alınması, nitelikleri, atanma, ilerleme, yükselme, görevden alınma şekilleri, görev ve yetkileri, disiplin esasları, yükümlülükleri, unvan ve sayıları Devlet Personel Başkanlığının görüşü üzerine Yönetim Kurulu kararı ile yürürlüğe konulan yönetmelik ile düzenlenir.'", "Mali ve sosyal haklar" başlıklı 12. maddesinde; "... / ... / Bankada sözleşmeli personel olarak istihdam edilecekler, 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılır. Yönetim Kurulu üyeliği görevi, 5510 sayılı Kanuna göre sosyal sigorta veya genel sağlık sigortası yönünden sigortalı olmayı gerektirmez. Yönetim Kurulu Başkanı ve üyelerine birinci fıkra uyarınca yapılacak ödemeler sigorta primine esas kazanca dâhil edilmez. / Bankada sözleşmeli statüde çalışan personele, 657 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin (B) fıkrası kapsamında istihdam edilenlere ilişkin esas ve usuller çerçevesinde iş sonu tazminatı ödenir", "Çeşitli hükümler" başlıklı 134. maddesinde "Banka, bu Kanunda yer alan hükümler dışında, 5411 sayılı Kanun, 6762 sayılı Kanun ve diğer kanunların ilgili hükümlerine tabidir." hükümleri düzenlenmiştir.

6107 sayılı Kanun'un 11. maddesinin iptali istemiyle Danıştay 12. Dairesince yapılan itiraz başvurusu üzerine konuyu inceleyen Anayasa Mahkemesi: "...Anayasa'nın 123. maddesinin birinci fıkrasında 'İdare, kuruluş ve görevleriyle bir bütündür ve kanunla düzenlenir.' hükmü yer almaktadır. Bu maddede yer verilen idarenin kanuniliği ilkesi, idarenin ve organlarının görev ve yetkilerinin hiçbir duraksamaya yer vermeyecek şekilde, açık bir biçimde kanunla düzenlenmesini gerekli kılar.

Anayasa'nın 128. maddesinde ise Devlet'in, kamu iktisadi teşebbüsleri ve diğer kamu tüzelkişilerinin genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü oldukları kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevlerinin memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle yürütüleceği, bu kapsama giren personelin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülüklerinin de kanunla düzenleneceği öngörülmüştür. Anayasa'nın 128. maddesi anlamında bir kamu hizmetinden söz edilebilmesi için, söz konusu hizmetin Devlet, kamu iktisadi teşebbüsleri ve diğer kamu tüzel kişilerinin yürütmekle yükümlü olduğu kamu hizmeti olması, bu kamu hizmetinin 'genel idare esaslarına göre yürütülmesi ile görevin 'asli ve sürekli' nitelikte olması şarttır.

6107 sayılı Kanunla yeniden yapılandırılan, hukuki statüsü ve personel yapısı değiştirilen İller Bankasında, banka hizmetlerinin gerektirdiği görevlerin, 657 sayılı Kanun'a ve diğer kanunların sözleşmeli personel hakkındaki hükümlerine tabi olmayan sözleşmeli personel eli ile

yürütüleceği kurala bağlanarak farklı bir istihdam politikası benimsenmiştir.

6107 sayılı Kanun'dan önceki süreçte banka faaliyetlerine ilişkin işlemler 657 sayılı Kanuna tabi olarak istihdam edilen memurlar ve sözleşmeli personel ile 4857 sayılı İş Kanunu kapsamında görev yapan işçiler eliyle gerçekleştirilmekteyken, itiraz konusu kural ile İller Bankasının personel rejiminin yeniden düzenlendiği anlaşılmaktadır.

İller Bankası, 233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 58. maddesiyle getirilen 'istisna' hükmü ile anılan KHK'nin kapsamı dışında bırakılmıştır. Banka, Kuruluş Kanununun 1. maddesinde de belirtildiği üzere özel hukuk hükümlerine tabi, tüzel kişiliği haiz, anonim şirket statüsünde bir kalkınma ve yatırım bankasıdır.

Kanun koyucunun, 6107 sayılı Kanun ile İller Bankasının tüm iş ve işlemlerinde özel hukuk hükümlerine tabi olarak, olanakları ölçüsünde yerel yönetimlerin her türlü kredi ihtiyaçlarını karşılayan ve bankacılık işlemlerine aracılık eden, bunlar için projeler üreten, danışmanlık hizmeti veren ve anonim şirket şeklinde yapılanan, 5411 sayılı Bankacılık Kanununa göre örgütlenen, çağdaş bankacılık esaslarına göre faaliyet gösteren ve görev alanlarında uzmanlaşmış bir kalkınma ve yatırım bankasına dönüşmesini amaçladığı görülmektedir.

5411 sayılı Kanun kapsamındaki bankalar, özel hukuk hükümleri çerçevesinde, bankacılık sektörü ve ekonomik kurallara uygun biçimde verimlilik ve rekabet esaslarına göre çalışması gereken kuruluşlar olduğundan, personel rejiminin de bu esaslara uygun olması doğaldır.

Çağdaş bankacılığın ve uluslararası rekabetin gereklerine uygun olarak yeniden yapılandırılan İller Bankasının çalışmalarını etkin, verimli, özerk bir yapıda sürdürebilmesi, belirlenecek personel rejimine de bağlı olacaktır. Bu doğrultuda İller Bankası, 6107 sayılı Kanun dışında Bankacılık Kanunu ve Türk Ticaret Kanunu hükümleri çerçevesinde, özel hukuka ve özel işletmecilik esaslarına tabi olarak faaliyet yürüttüğünden, özel hukuk hükümlerine bağlı tutulan bu bankanın hizmeti Anayasa'nın 128. maddesi kapsamında genel idare esaslarına göre yürütülmesi gereken asli ve sürekli görevlerden sayılamaz ve personeli de aynı madde kapsamında memur ya da diğer kamu görevlisi olarak değerlendirilemez.

Buna göre, özel hukuk hükümlerine tabi anonim şirket statüsüne geçirilerek ekonominin gereklerine uygun olarak yeniden yapılandırılan İller Bankasında personel statüsünün değiştirilmesi ve bu doğrultuda Banka personelinin, 657 sayılı Kanun ve diğer kanunların sözleşmeli personel çalıştırılması hakkındaki hükümlerine tabi olmayan sözleşmeli statüde istihdam edilmesi hususu yasa koyucunun takdirindedir.

İller Bankasının özel hukuk hükümlerine tabi anonim şirket statüsünde olması ve personelinin de Anayasa'nın 128. maddesi kapsamında yer almaması dikkate alındığında, itiraz konusu kuralda Anayasa'ya aykırı bir yön bulunmamaktadır." gerekçesiyle 6107 sayılı Kanun'un 11. maddesinin anayasaya aykırı olmadığına karar vermiş ve iptal istemini reddetmiştir (Anayasa Mahkemesinin 18.10.2012 tarihli veE.2012/29, K.2012/155 sayılı kararı; R.G. 13.02.2013, Sayı: 28558).

Anayasa Mahkemesi yukarıda açıklanan kararında; özel hukuk hükümlerine tabi anonim şirket statüsüne sahip İller Bankası personelinin, kanun koyucunun takdirine göre, 657 sayılı Kanun ve diğer kanunların sözleşmeli personel çalıştırılması hakkındaki hükümlerine tabi olmayan sözleşmeli statüde istihdam edilmesi hususunun Anayasa'ya aykırı olmadığını açıkça ifade etmiştir.

Öte yandan, 04.01.2013 tarihli ve 28518 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İller Bankası Anonim Şirketi İnsan Kaynakları Yönetmeliği'nin "7er değiştirme esasları" başlıklı 40. maddesinde; "Yer değiştirme, personelin isteği üzerine veya hizmet gereği olarak aynı veya başka bir yerdeki pozisyona atanmasıdır" şeklinde düzenleme yapılmıştır.

Dosyalar kapsamında yapılan incelemede; davacının İller Bankası A.Ş. Genel Müdürlüğü İzmir Bölge Müdürlüğü emrinde teknik uzman yardımcısı olarak görev yapmaktayken 01.02.2019 tarihli işlemle Erzurum Bölge Müdürlüğü emrine atandığı, bunun üzerine davacı tarafından söz konusu işlemin iptali ve işlem nedeniyle uğranıldığı ileri sürülen zararın tazmini için dava açıldığı anlaşılmaktadır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri ile Anayasa Mahkemesinin konuya ilişkin kararı birlikte değerlendirildiğinde; İller Bankasının 6107 sayılı Kanun dışında Bankacılık Kanunu ve Türk Ticaret Kanunu hükümleri çerçevesinde özel hukuka tabi ve özel işletmecilik esaslarına dayanarak faaliyet gösteren, Anonim Şirket statüsünde bir tüzel kişilik olduğu, İller Bankasının yürüttüğü faaliyetin Anayasa'nın 128. maddesi kapsamında genel idare esaslarına göre yürütülmesi gereken asli ve sürekli görevlerden sayılamayacağı, Banka personelinin Anayasa'nın anılan maddesi kapsamında memur yada diğer kamu görevlisi olarak değerlendirilemeyeceği, İller Bankası Anonim Şirketi İnsan Kaynakları Yönetmeliği'nin ilgili hükümleri uyarınca davacının Erzurum Bölge Müdürlüğü emrine atanması işleminin bir idari tasarruf olarak kabulünün mümkün bulunmadığı ve yapılan açıklamalar çerçevesinde bu işleme karşı açılan davanın çözümünün adli yargının görevine girdiği sonucuna varılmıştır."

IV. İLGİLİ HUKUK

9. Anayasa'nın 128. maddesi şöyledir:

"Devletin, kamu iktisadi teşebbüsleri ve diğer kamu tüzelkişilerinin genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü oldukları kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevler, memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle görülür.

Memurların ve diğer kamu görevlilerinin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülükleri, aylık ve ödenekleri ve diğer özlük işleri kanunla düzenlenir. (Ek cümle: 7/5/2010-5982/12 md.) Ancak, malî ve sosyal haklara ilişkin toplu sözleşme hükümleri saklıdır.

Üst kademe yöneticilerinin yetiştirilme usul ve esasları, kanunla özel olarak düzenlenir."

10. 6107 sayılı İller Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanun'un 1. maddesi şöyledir:

"(1)Bu Kanun ile düzenlenen hususlar dışında, özel hukuk hükümlerine tabi, tüzel kişiliğe sahip, anonim şirket statüsünde 'İller Bankası Anonim Şirketi' unvanıyla bir kalkınma ve yatırım bankası kurulmuştur. Bankanın kısaltılmış unvanı 'İLBANK'tır ve merkezi Ankara'dadır. Bankanın ilgili olduğu Bakanlık, Bayındırlık ve İskân Bakanlığıdır."

11. 6107 sayılı Kanun'un 11. maddesi şöyledir:

"(1) Banka hizmetlerinin gerektirdiği görevler, 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa ve diğer kanunların sözleşmeli personel hakkındaki hükümlerine tabi olmayan sözleşmeli personel eli ile yürütülür.

(2) Banka personelinin hizmete alınması, nitelikleri, atanma, ilerleme, yükselme, görevden alınma şekilleri, görev ve yetkileri, disiplin esasları, yükümlülükleri, unvan ve sayıları Devlet Personel Başkanlığının görüşü üzerine Yönetim Kurulu kararı ile yürürlüğe konulan yönetmelik ile düzenlenir."

V. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

12. Uyuşmazlık Mahkemesinin Muammer TOPAL'ın başkanlığında, Üyeler Birol SONER, Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Nurdane TOPUZ, Ahmet ARSLAN ve Mahmut BALLI'nın katılımlarıyla yapılan 16/09/2022 tarihli toplantısında, 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre adli ve idari yargı yerleri arasında 2247 sayılı Kanun'un 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, adli ve idari yargı dosyalarının 15. maddede belirtilen yönteme uygun olarak davacının istemi üzerine adli yargı yerince Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin işlemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

13. Raportör-Hâkim Engin SELİMOĞLU'nun, davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada adli yargının Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın ise idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

14. Dava, İller Bankası A.Ş. İzmir Bölge Müdürlüğünde teknik uzman olarak görev yapan davacının, Erzurum Bölge Müdürlüğüne atanmasına dair kararın iptali istemiyle açılmıştır.

15.6107 sayılı Kanun'un yukarıda yer verilen hükümlerine göre İller Bankasının 6107 sayılı Kanun dışında 5411 sayılı Bankacılık Kanunu ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümleri çerçevesinde özel hukuka tabi ve özel işletmecilik esaslarına dayanarak faaliyet gösteren, Anonim Şirket statüsünde bir tüzel kişilik olduğu, İller Bankasının yürüttüğü faaliyetin Anayasanın 128. maddesi kapsamında genel idare esaslarına göre yürütülmesi gereken asli ve sürekli görevlerden sayılamayacağı, Banka personelinin Anayasanın anılan maddesi kapsamında memur ya da diğer kamu görevlisi olarak değerlendirilemeyeceği anlaşıldığından, uyuşmazlık konusu davanın görüm ve çözümü görevinin adli yargı yerine ait olduğu sonucuna varılmıştır.

16. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Ankara 26. İş Mahkemesinin 23/11/2021 tarihli ve E.2020/108, K.2021/350 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan nedenlerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Ankara 26. İş Mahkemesinin 23/11/2021 tarihli ve E.2020/108, K.2021/350 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

16/09/2022 tarihinde, Üyeler Ahmet ARSLAN ile Mahmut BALLI'nın KARŞI OYLARI ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Muammer	Birol	Nilgün	Doğan
TOPAL	SONER	TAŞ	AĞIRMAN

Üye	Üye	Üye

Nurdane	Ahmet	Mahmut
TOPUZ	ARSLAN	BALLI

KARŞI OY

Dava İller Bankası A.Ş. İzmir Bölge Müdürlüğünde teknik uzman olarak görev yapan davacının, Erzurum Bölge Müdürlüğüne atanmasına dair kararın iptali istemiyle açılmıştır.

Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun 24.11.2016 gün ve E:2014/4005, K.2016/3115 sayılı kararında da belirtildiği üzere "6107 sayılı İller Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanunun incelenmesinden; özel hukuk hükümlerine tâbi olarak, anonim şirket statüsünde kurulan İller Bankası Anonim Şirketi'nin, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı ile ilişkilendirildiği; Bankanın ortaklarının il özel idareleri ve belediyeler olduğu, sermayesinin, 9.000.000.000 (dokuz milyar) Türk Lirası olarak Kanunla belirlendiği, bu sermayenin Bakanlar Kurulu kararı ile beş katına kadar artırılabileceği ve sermaye tavanına ulaşıncaya kadar Bankanın ödenmiş sermayesine, 5779 sayılı İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanuna göre her ay Maliye Bakanlığı ve iller Bankasınca dağıtılacak vergi gelirleri paylarının toplamı üzerinden aylık olarak yüzde iki oranında kesilecek miktarların, Bankanın vergi ve diğer yasal yükümlülükler düşüldükten sonraki yıllık safi karından yüzde otuz oranında ayrılacak payın ve diğer mevzuat hükümleri ile Banka sermayesine aktarılması uygun görülen paralar ile sermayeye eklenmek üzere yapılacak her türlü yardım ve bağışların ekleneceği, dolayısıyla sermayesinin ve gelirlerinin kamu gelirlerinden sağlandığı; Bankanın amacının, il özel idareleri, belediyeler ve bağlı kuruluşları ile bunların üye oldukları mahalli idare birliklerinin finansman ihtiyacını karşılamak, bu idarelerin sınırları içinde yaşayan halkın mahalli müşterek hizmetlerine ilişkin projeler geliştirmek, bu idarelere danışmanlık hizmeti vermek ve teknik mahiyetteki kentsel projeler ile alt ve üst yapı işlerinin gerçekleştirilmesine yardımcı olmak ve her türlü kalkınma ve yatırım bankacılığı işlevlerini yerine getirmek olduğu; genel müdürünün. Bakanın teklifi üzerine Başbakan tarafından atandığı, genel kurulunun, il özel idarelerini temsil etmek üzere il genel meclisi üyeleri arasından seçilecek yirmi kişi, belediyeleri temsil etmek üzere belediye başkanları arasından her bir ili temsilen seçilecek birer kişi ile içişleri. Maliye, Bayındırlık ve İskan Bakanlıkları ile Hazine Müsteşarlığını temsil etmek üzere görevlendirilecek birer kişiden oluştuğu, yönetim ve denetim kurullarının ise ağırlıklı olarak merkezi idare tarafından oluşturulduğu; Banka hizmetlerinin gerektirdiği görevlerin, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na ve diğer kanunların sözleşmeli personel hakkındaki hükümlerine tabi olmayan sözleşmeli personel eli ile yürütüldüğü; Kanun ile yönetim kuruluna, idareye özgü bir düzenleyici tasarruf türü olan yönetmelik çıkarma yetkisi tanındığı; Banka'nın, vadesi gelmiş

kredi ve diğer alacaklarını ortak idare paylarından tahsil etme yetkisinin bulunduğu görülmektedir.

04/01/2013 tarih ve 28518 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren İller Bankası Anonim Şirketi İnsan Kaynaklan Yönetmeliği'nin 89. maddesi; "Disiplin amirleri tarafından verilen uyarma, kınama ve ücretten kesme cezalarına karşı Disiplin Kuruluna, yıllık ücret artışından yararlandırılmama cezasına karşı Yüksek Disiplin Kuruluna itiraz edebilir. İşten çıkarma cezalarına karşı doğrudan idari yargı yoluna başvurulabilir." hükmü yer almaktadır.

6107 sayılı Kanunla kurulmuş olan İller Bankası A.Ş.'nin, ilgili kanunda yer alan düzenlemeler nazara alındığında İdarenin bütünlüğü içinde yer aldığı ve bu kapsamda çıkan lan yönetmeliğin banka personeli ile ilgili olduğu açıktır. Söz konusu Yönetmelik hükümleri uyarınca, işçi statüsünde bulunmayan, kanunla ayrı bir kamu personeli statüsü verilen davacı hakkında düzenlenen işleme ilişkin davada iş hukuku hükümlerinin uygulanmasının mümkün olmadığı açıktır.

Bu nedenle, örgütsel yapısı kamu ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla oluşturulan ve bu örgütsel yapının organları da yine ilgili kamu idarelerinde görevli kamu görevlileri tarafından oluşturulan Banka'nın sahip olduğu yukarda belirtilen yetki ve ayrıcalıklar da dikkate alındığında, özel bir banka niteliğinde olmadığı, kamu tüzel kişiliği özelliği taşıdığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Bu durumda, kamu kurumu niteliğindeki İller Bankası ile kamu personeli niteliğindeki personeli arasında, idarenin tek taraflı olarak kullandığı kamu gücüne dayanarak tesis ettiği idari işlemlerden kaynaklanan uyuşmazlıklara karşı açılan davanın görüm ve çözümü görevi idari yargı yerine ait bulunduğu oyu ile davanın görüm ve çözümünde adli yargı yerlerinin görevli olduğu yolunda verilen karara katılmıyoruz.16/09/2022

ÜYE	ÜYE
Ahmet	Mahmut
ARSLAN	BALLI